

Matura
na 100%

Tango

Sławomir Mrozek

Zbiór najważniejszych informacji

1. Autor

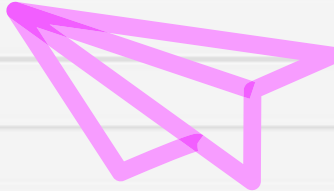
Sławomir Mrożek

2. Czas akcji

Akcja utworu toczy się w **nieokreślonym czasie**, najprawdopodobniej w **połowie XX w.**

3. Miejsce akcji

Miejszem akcji jest mieszkanie **rodziny Stomilów**, które pełni funkcję **przestrzeni symbolicznej**. Nawiązuje ono do strefy zamkniętej, w której dochodzi do **konfrontacji różnych światów**, poglądów i wartości.

4. Główni bohaterowie

Artur

Młody, ambitny mężczyzna, główny bohater utworu. Jest idealistą, który dąży do przywrócenia ładu, zasad i tradycji w rodzinie. Artur jest intelektualistą, a reprezentowane przez niego podejście często prowadzi do napięć wewnętrznych i chaosu, gdy jego ideały zderzają się z rzeczywistością.

Stomil

Ojciec Artura, artysta i propagator wolności twórczej. Stanowi symbol pokolenia, które odrzuca tradycyjne wartości na rzecz eksperymentów i nieskrępowanej ekspresji. Jego postawa jest niekonsekwentna i często graniczy z obojętnością wobec spraw rodzinnych.

Eleonora

Matka Artura, żyjąca w niesformalizowanym związku małżeńskim ze Stomilem. Eleonora jest symbolem liberalizmu i swobody obyczajowej. Często bagatelizuje napięcia w rodzinie, starając się zachować pozory harmonii. Trwa w erotycznej relacji z Edkiem, mimo tego, że jej mąż jest świadomy zdrady.

Edek

Znajomy rodziny, przeciwny intelektualizmowi i zasadom. Jest postacią prymitywną, reprezentującą brutalną siłę i brak moralności. W finale sztuki Edek przejmuje władzę, co podkreśla triumf prostactwa nad ideałami i tradycją.

5. Streszczenie

W sztuce „Tango” Sławomira Mrożka akcja toczy się w mieszkaniu rodziny Stomilów, pełnym chaosu i anarchii mikrokosmosem współczesnych relacji społecznych i rodzinnych. W tym miejscu dawne zasady i normy zostały odrzucone, co prowadzi do ogólnego braku stabilności i sensu w życiu bohaterów. To właśnie w takim otoczeniu pojawia się Artur, młody idealista, którego celem jest przywrócenie porządku i tradycji. Jest on przekonany, że to właśnie brak zasad odpowiada za upadek wartości i autorytetów. Artur czuje, że jego rodzina pogrążyła się w chaosie, a on sam stał się ofiarą zaniedbań i ideologicznej pustki.

Artur prowadzi swoistą walkę z rodzicami – Eleonorą i Stomilem – którzy symbolizują pokolenie „rewolucjonistów” odrzucających dawne normy. Jego ojciec, Stomil, jest artystą, eksperymentatorem i zwolennikiem wolności twórczej, jednak jego rewolucja straciła impet, a on sam pogrążył się w apatii i bierności. Z kolei Eleonora, matka Artura, uosabia liberalizm i swobodę obyczajową, lecz jej podejście również prowadzi do moralnego rozprężenia. Artur zarzuca im brak odpowiedzialności i krytykuje ich postawy, próbując zmusić ich do przyjęcia tradycyjnych ról. Konflikt z rodzicami jest pełen napięć i wzajemnych oskarżeń, co ukazuje przepaść międzypokoleniową i niemożność porozumienia.

Normalizacja życia rodziny staje się dla Artura swoistą misją. Postanawia narzucić rodzinie nowe zasady, aby przywrócić harmonię i ład. Jednym z jego pomysłów jest sformalizowanie relacji poprzez tradycyjny ślub. Artur ogłasza, że zamierza ożenić się z Alą, kuzynką, która przebywa w domu Stomilów. Ala jednak postrzega zaręczyny jako absurd – sama jest osobą pozbawioną głębszych przekonań, co dodatkowo wzmacnia poczucie Artura, że nikt w otoczeniu nie traktuje poważnie jego ideałów. Wprowadza to jeszcze więcej konfliktów i napięć, a cały plan Artura zdaje się być z góry skazany na niepowodzenie.

Na tle starań Artura szczególną rolę odgrywa Edek, który jest znanym rodzinie i znaczącym symbolem swoistego prymitywizmu. Edek, prosty, brutalny i pozbawiony zasad mężczyzna, od początku pozostaje w opozycji do intelektualnych aspiracji młodego idealisty. Jego obecność w domu Stomilów wydaje się przypadkowa, ale stopniowo Edek zaczyna przejmować rolę coraz bardziej centralną. W kluczowym momencie sztuki napięcie dramatyczne sięga zenitu – Artur wpada na pomysł przekształcenia Edka w narzędzie swojej ideologii, ale przelicza się w ocenie sytuacji. Próba ujarznienia chaosu kończy się tragicznie, gdy Edek przejmuje pełną kontrolę i zabija Artura.

Kulminacją akcji jest finałowy taniec Edka i Eugeniusza. Wcześniej Edek, siłą przejmując władzę, uosabia triumf prymitywizmu, brutalności i bezzasadności nad ideałami. Ten moment jest symbolem upadku stałych zasad i triumfu anarchii – świata bez ładu i porządku, w którym przemoc i prymitywna siła wygrywają z intelektem i moralnością.

„Tango” kończy się ponurą refleksją na temat kondycji społeczeństwa i nieuchronności upadku wartości w świecie, który odrzuca porządek i hierarchię. Sztuka ukazuje, że zarówno anarchia, jak i narzucanie zasad siłą prowadzą do katastrofy, a żadna z postaci nie znajduje spełnienia w chaosie, który bohaterowie sami stworzyli lub próbowali naprawić.

6. Konteksty

Kontekst historyczny

„Tango” odnosi się do realiów społecznych Polski lat 60. XX wieku, czasu napięć politycznych i zmagania z systemem komunistycznym. W sztuce widoczne są echa rozpadu dawnego porządku i narastającego chaosu, co oddaje społeczne zmiany i kryzysy.

Kontekst filozoficzny

Mrożek porusza kluczowe zagadnienia filozoficzne, takie jak kwestie wolności jednostki, anarchii i granic porządku. „Tango” to refleksja nad konfliktem między moralnością a siłą oraz pytanie, czy narzucanie zasad jest w ogóle możliwe.

Kontekst społeczny

Sztuka pokazuje zderzenie pokoleń i wartości. Starsze pokolenie odrzuca tradycję, młodsze chce ją przywrócić, ale ostatecznie triumfuje prymitywizm. Konflikt rodzinny obrazuje transformacje i napięcia obecne w ówczesnym społeczeństwie.

Kontekst literacki

„Tango” jest doskonałym przykładem współczesnego dramatu groteskowego. Mrożek stosuje humor, absurd i przerysowanie, nawiązując do twórczości Gombrowicza czy Becketta. Jego styl jest pełen ironii i wielopoziomowości.

Kontekst psychologiczny

Postaci w „Tangu” są analizą różnych postaw i motywacji. Artur reprezentuje idealizm, Stomil i Eleonora – apatię i liberalizm, a Edek – prostotę i brutalność. Sztuka bada ludzkie pragnienia, relacje oraz naturę władzy.

7. Motywy

Motyw władzy

Władza to centralny motyw utworu, ukazany jako zmienna siła przechodząca z rąk jednej postaci do drugiej. Konflikty o kontrolę w rodzinie symbolizują walkę ideologii i wartości.

Motyw tradycji

Artur usiłuje przywrócić tradycyjne wartości, aby nadać sens życiu rodziny. Tradycja jest jednak zdeformowana i staje się tylko narzędziem w wewnętrznych walkach.

Motyw chaosu

Brak zasad w rodzinie Stomilów prowadzi do anarchii i rozpadu więzi. Chaos reprezentuje świat bez wartości, co stanowi ostrzeżenie przed zanikiem porządku.

Motyw buntu

Sprzeciw wobec otaczającej rzeczywistości jest kluczowym elementem „Tanga”. Artur buntuje się przeciwko anarchii, a Edek wykorzystuje bunt do przejęcia władzy, co tworzy paradoksalny efekt.

Motyw groteski

Sławomir Mrożek stosuje groteskę, by wyostrzyć absurdy i tragizm sytuacji bohaterów. Humor, przerysowanie i absurd pomagają ukazać głębsze refleksje na temat ludzkiej natury i społeczeństwa.

MATURA

2025

Powodzenia!

www.studia-online.pl